



SOS
KINDERDORF
INTERNATIONAL

POLITIKA ZAŠTITE DJECE

SIGURNOST
DJECE
JE BRIGA
SVIH NAS

Mart 2010

Stvaranje
i održavanje
bržne i
zaštitničke
sredine

Bezbjednost
djece je briga
svih nas

STAV SOS DJEĆIJIH SELA

Za šta se zalažemo

Organizacija SOS Dječija sela je predana stvaranju i održavanju brižne i zaštitničke sredine koja promovira svoje ključne vrijednosti, sprječava i bavi se problemom zlostavljanja i iskorištavanja djece. Najsnažnije osuđujemo sve oblike zlostavljanja i iskorištavanja djece, unutar ili izvan naše organizacije, i uvijek reagujemo na svaki slučaj dokazanog, navodnog ili pokušaja zlostavljanja unutar naše sfere uticaja u skladu sa prirodom slučaja. Ovi naporisuguravaju postavljanje mehanizama za podizanje svijesti, pomoći pri prevenciji, poticanje prijavljivanja i omogućavanje primjere reakcije. Oni se protežu od postupaka vezanih za razvojljudskih potencijala, kao što su obuka i savjetovanje, do mjera poput suspenzije, otpuštanja i sudskog postupka.

NAŠA POLITIKA JE ZASNOVANA NA:

- Korjenima, viziji, misiji i vrijednostima SOS Dječijih sela
- Konvenciji Ujedinjenih nacija o pravima djeteta (UNCRC)
- Iskustvu i doprinosu sudionika iz različitih asocijacija SOS Dječija sela, uključujući djecu koja su bitni sudionici (pogledati glavne sudionike i njihove ključne poruke navedene u dalnjem tekstu) i čiji su stavovi od izuzetne vrijednosti
- standardima zaštite djeteta koje je odredila Koalicija Čuvajmo sigurnost djece (Keeping Children Safe Coalition)

TEMA

Organizacija SOS Dječija sela djeluje u skladu sa Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta: Prije svega, uzimamo u obzir najbolje interes djeteta. Svako dijete ima pravo na maksimalan razvoj svojih potencijala, na kvalitetno obrazovanje, učešće i nediskriminaciju. Svako ima odgovornost da zaštiti dijete od svih oblika zlostavljanja, napuštanja, eksploracije, nasilja i diskriminacije. U ovoj politici, posebna pažnja je fokusirana na unutrašnje mehanizme za sprječavanje i reagovanje na zlostavljanje djece unutar SOS Dječijih sela.

UVOD

Dokument o politici je obavezujući za sve asocijacije koje su članovi SOS-Kinderdorf International. Na osnovu ovog dokumenta o politici, svako udruženje će odrediti jasne strukture za prijavljivanje slučajeva i reagovanje, kao i dosljedne planove za vođenje kriznih situacija, dok izgrađuje vlastiti pristup zaštiti djeteta u svojoj zemlji.

Svako dijete je potencijalno u opasnosti od zlostavljanja i iskorištavanja. Neke djevojčice i dječaci mogu biti osjetljiviji na zlostavljanje i iskorištavanje, zahvaljujući različitim oblicima diskriminacije i marginalizacije vezanim za njihov socioekonomski status, pol, invaliditet, etničku pripadnost, društvenu klasu ili situaciju u kojoj žive. Zbog toga je ključno da svaka osoba povezana sa SOS Dječijim selima shvati zlostavljanje, kao i svoju ulogu i odgovornosti u zaštiti djece.



Svaka definicija zlostavljanja djeteta, prije svega, zahtijeva definiciju djeteta. Prema Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, dijete je "svako ljudsko biće mlađe od 18 godina, osim ako državni zakon priznaje doba sticanja zrelosti ranije".

Svjesni smo da se zlostavljanje i iskorištavanje djece dešava u svim zemljama i društвima širom svijeta. Pokušati ga definirati kao svjetski fenomen je i dalje teško zbog velikih kulturnih, vjerskih, socijalnih, političkih, zakonskih i ekonomskih razlika koje djeca doživljavaju. SOS Dječija sela poštuju sve kulture i religije; unutar širokog interkulturalnog i interdisciplinarnog pristupa stvorili smo opšti okvir. Kako bismo sprječili i reagovali na zlostavljanje djeteta veoma je važno da se kao organizacija usaglasimo oko toga šta je zlostavljanje djeteta i u kojim okolnostima se primjenjuju naše politike i procedure. Osim toga, Organizacija SOS Dječija sela je predana širem podizanju svijesti o ovom problemu, sprječavanju i zalaganju unutar porodica, zajednica i državnih vlasti za promoviranje zaštite dječijih prava.

Konvencija UN-a o pravima djeteta pruža međunarodni okvir u kojem se navode prava djece na zaštitu od zlostavljanja i zanemarivanja (Član 19), diskriminacije (Član 2) i različitih oblika eksploracije (Članovi 32-36); posebno su uzeta u obzir djeca kojima je uskraćeno roditeljsko staranje (Član 20), djeca izbjeglice (Član 22), djeca u opasnosti od razvijanja ovisnosti o drogama (Član 33), djeca kojoj je uskraćena sloboda (Članovi 37 i 40), djeca u situacijama oružanog sukoba (Članovi 38, 40).

Često je slučaj da je zlostavljač neka osoba bliska djetetu kojoj dijete vjeruje. Putem ove politike, želimo pozitivno uticati na postupanje porodica unutar SOS programa i zajednice. Dodatno, SOS Dječija sela priznaju značaj učešća djece, omogućavajući djevojčicama i dječacima da otvoreno govore o svim oblicima zlostavljanja, da djeluju kao agenti vlastite zaštite i zaštite svojih vršnjaka.

Pružanje
mogućnosti
djeci da otvoreno
govore protiv
zlostavljanja

CILJEVI POLITIKE ZAŠTITE DJETETA

Cilj ove politike je:

- sprječavanje slučajeva zlostavljanja djeteta i smanjenje broja incidenata (slučajeva zlostavljanja djeteta koje vrši drugo dijete, ili zlostavljanja djeteta koje vrši odrasla osoba) u ustanovama i programima svakog udruženja koje je član,
- upoznavanje djece sa njihovim pravima i njihovom aktivnom ulogom u zaštiti djeteta,
- informiranje djece, saradnika, članova upravog odbora, članova porodice i zajednice, volontera i partnera (sponzora, donatora, novinara, državnih vlasti itd.) o politici zaštite djece i procedurama vezanim za nju (svjesnost, prevencija, prijavljivanje, reagovanje),
- poticanje saradnika direktno uključenih u rad sa djecom da primijene vještine potrebne za doprinos razvoju i zaštiti svakog djeteta,
- osiguravanje da svi saradnici imaju radne uslove potrebne za doprinos razvoju i zaštiti svakog djeteta,
- poticanje otvorenih i iskrenih rasprava o zlostavljanju djece na sastancima nacionalne asocijacije i radionicama u svim programima i ustanovama među svim sudionicima (djecom, mladim odraslim osobama i njihovim porodicama, saradnicima koji se staraju o djeci i mladima, rukovodstvom, članovima upravnog odbora, osobljem za odnose s javnošću i prikupljanje sredstava, nastavnicima, osobljem koje radi na održavanju i bezbjednosti itd.)
- uspostavljanje pravednih, sigurnih i transparentnih kanala za prijavljivanje u svim vrstama programa koji garantuju da će se pravo sudionika (djece, roditelja, osoblja) čuti,
- formiranje aktivne mreže zaštite tako da sva djeca i odrasli u našoj organizaciji budu sigurni i zaštićeni. Unutar i među svim našim asocijacijama, saradnici zajedno teže zaštiti djece.

ŠTAJE ZLOSTAVLJANJE DJETETA? - DEFINICIJE I TERMINOLOGIJA

Definicije četiri glavne kategorije zlostavljanja:²

FIZIČKO ZLOSTAVLJANJE je stvarna ili potencijalna fizička povreda izazvana djelom ili nedostatkom djela koje je opravданo unutar kontrole roditelja ili osobe na poziciji koja nosi odgovornost, vlast ili povjerenje. Fizičko zlostavljanje može uključivati udaranje, šamaranje, drmanje, bacanje, trovanje, nanošenje težih i lakših opeketina, utapanje ili gušenje. Također, može značiti izazivanje fizičke povrede djeteta izmišljanjem simptoma ili namjernim izazivanjem lošeg zdravlja djeteta. Slučajevi se mogu desiti jednom ili ponavljati.

SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE se dokazuje aktivnošću između djeteta i odrasle osobe ili drugog djeteta koje, prema dobi ili razvoju, ima odnos koji nosi odgovornost, povjernje ili vlast; aktivnošću čija je svrha zadovoljiti ili ispuniti potrebe druge osobe. Seksualno zlostavljanje djeteta uključuje prisiljavanje ili poticanje djeteta da učestvuje u seksualnim aktivnostima, bez obzira na to da li je dijete svjesno što se dešava. Ove aktivnosti mogu uključivati fizički kontakt i penetraciju ili djela bez penetracije. Također, ovo može uključivati djecu u posmatranju ili proizvodnji pornografskog materijala ili poticanje djece da se ponašaju na seksualno neodgovarajuće načine.

ZANEMARIVANJE I NEMARNO POSTUPANJE je nepažnja ili propust od strane osobe koja brine o djetetu da, za razvoj djeteta, omogući: zdravlje, obrazovanje, emotivni razvoj, ishranu, sklonište i sigurne uslove života, u kontekstu resursa opravданo dostupnih porodici ili starateljima, a koji uzrokuje ili postoji velika vjerovatnoća da uzrokuje štetu kad je u pitanju zdravlje djeteta ili njegov fizički, mentalni, duhovni, moralni ili socijalni razvoj. Ovo uključuje propust vezan za odgovarajući nadzor i zaštitu djece od povreda koliko je to izvodljivo.

EMOCIONALNO ZLOSTAVLJANJE je stalno emotivno loše postupanje prema djetetu koje štetno utiče na njegovu ili njenu samopercepciju i razvoj. Ono može uključivati saopštavanje djetetu da je bezvrijedno, nevoljeno i neadekvatno ili da postoji samo kako bi ispunilo potrebe druge osobe; ili nametanje neodgovarajućih očekivanja. Ta djela uključuju ograničavanje kretanja, prijetnje, plašenje, diskriminiranje, kažnjavanje zbog tuđih djela, kvarenje, ismijavanje, degradiranje, maltretiranje, zastrašivanje, ponižavanje (npr. postavljanje potencijalno nezgodnih pitanja, zahtijevanje potencijalno nezgodnog djela) ili druge nefizičke oblike neprijateljskog ili odbijajućeg postupanja.

Konkretna razmatranja:

ZLOSTAVLJANJE DJETETA KOJE VRŠI DRUGO DIJETE

Suočavanje
i promjena
ponašanja

Na optužbe ili zabrinutosti vezane za zlostavljanje djeteta koje vrši drugo dijete potrebno je reagovati sa posebnom pažnjom; ipak, one se moraju riješiti putem procedura zaštite djeteta. Cjelokupni rad sa mladim ljudima koji su počinili zlostavljanje zahtijeva učinkoviti pristup koji osigurava zaštitu žrtava, a u isto vrijeme podržava tu mladu osobu u suočavanju i promjeni njegovog/njenog ponašanja. Bilo koji takav pristup zahtijeva:

- shvatiti da se dijete koje je zlostavljalo drugo dijete značajno razlikuje od odraslih koji su počinili slične delikte, jer dijete nije potpuno svjesno zašto je on ili ona počinila zlostavljanje i kakve su posljedice toga
- imati na umu da je najbolji interes djeteta najviši prioritet pri donošenju svih odluka - i za žrtvu i za zlostavljača.



OPTUŽBE ZA ZLOSTAVLJANJE U PROŠLOSTI

Zlostavljanje u prošlosti u ovoj politici se odnosi na zlostavljanje za koje odrasla osoba prijava da je pretrpjela kao dijete ili mlada osoba dok je bila u kontaktu sa organizacijom SOS Dječija sela. Čest je slučaj da pojedinac prijavi zlostavljanje tek niz godina nakon samog događaja.

Bilo koje takve optužbe se podiže kao problem zaštite djeteta putem procedura zaštite djeteta. Sva udruženja SOS Dječijih sela su pripremljena za transparentno i odgovorno postupanje sa optužbama za zlostavljanje u prošlosti u skladu sa svojim utvrđenim procedurama za vođenje kriznih situacija.

Mi čemo:

- saslušati optužbe za zlostavljanje u prošlosti, ozbiljno ih shvatiti i odgovorno djelovati prema njima
- pokušati doprinijeti dobrobiti odraslih osoba koje podnose optužbe za zlostavljanje u prošlosti
- zaštiti svako dijete o kojem trenutno brinemo od osobe koja je optužena za zlostavljanje.

Odgovorno
postupanje
sa optužbama
za zlostavljanje
u prošlosti

NARUŠAVANJE PRIVATNOSTI DJECE

Zaštita privatnosti djeteta se odnosi na privatne podatke djeteta, kao i fotografije, tekstove, filmove itd. o djeci koji su proizvedeni u svrhe javnog prikazivanja.

Bilo koja informacija o istoriji djeteta, zdravstvenom stanju ili porodičnom porijeklu mora biti pažljivo pohranjena u administraciji SOS Dječijih sela. S ovim podacima se mora postupati s povjerljivošću i diskrecijom.

Djeca ili čak njihovi roditelji ili staratelji ne moraju uvijek biti svjesni određenog oblika emotivnog zlostavljanja do kojeg može doći tokom kampanje prikupljanja sredstava, i različitih aktivnosti koje su vezane za odnose sa javnošću ili komunikaciju. Privatnost djeteta je, recimo, narušena proizvodnjom neovlaštenog materijala za javno prikazivanje (fotografija, filmova, tekstova itd.) koji prikazuje dječaka ili djevojčicu; ili iznošenje osjetljivih informacija unutar konteksta koji otkriva identitet djeteta.

SOS Dječija sela "poštuju pravo djeteta na privatnost"³. Svi saradnici i vanjski partneri uključeni u širenje informacija o djeci i proizvodnju i distribuiranje materijala za javno prikazivanje djeluju u skladu sa sljedećim smjernicama⁴:

- Pri proizvodnji materijala za javno prikazivanje koji prikazuje dijete tražimo i od djeteta i od njegovog ili njenog zakonskog staratelja (ili barem odrasle osobe koja se stara o djetetu) dozvolu da to učinimo.
- Ne tražimo aktivno od djece da urade ili kažu nešto što bi moglo učiniti da se osjećaju prikazanim kao "predmeti sažaljenja" (npr. da govore o svojoj prošlosti ili traže donacije).
- Pažljivo koristimo imena djece, posebno kada su povezana sa osjetljivim informacijama o istoj djeci (npr. porodičnim porijekлом, njihovim zdravstvenim stanjem, invaliditetom ili negativnim ponašanjem)
- Pažljivo postupamo kad je u pitanju kombinovanje tekstualnih i vizualnih informacija kada god tekst uključuje osjetljive informacije o djetetu i kada god fotografija i videosnimak pokazuje osjetljive aspekte života djeteta i otkriva njegov ili njen identitet.

Svijest
o zaštiti
privatnosti
djeteta

Postupanje prema ovim smjernicama osigurava poštivanje privatnosti djeteta, a u isto vrijeme sprječava i podiže svijest o narušavanju te privatnosti. Na osnovu ovih smjernica saradnici koji rade direktno s djecom imaju pravo i obavezu da zaštite djecu od bilo kojeg pokušaja narušavanja njihove privatnosti - bez obzira da li je on namjeran ili ne.

SUDIONICI

Zaštita djeteta je briga svih nas. Ona je sastavni dio našeg rada i utiče na svake osobe u SOS Dječijem selu i svakoga ko dolazi u kontakt sa našom organizacijom. Određeni pristup utvrđuje svaku asocijacija koja je član organizacije na osnovu Politike zaštite djeteta kojom raspolaze.

SUDIONICI

- Djeca (mlađa od 18 godina)
- Mlade odrasle osobe (stare 18 godina ili više, koje su dio SOS programa)

KLJUČNE PORUKE ZA OVE SUDIONIKE

- *Vi imate prava – a to uključuje pravo da kažete "Ne".*
- *Nasilje nije dozvoljeno.*
- *Slušamo vas i ozbiljno vas shvatamo.*

- Djeca koja su bila u brizi SOS Organizacije

- *Ti si sudionik također.*
- *Slušamo te i ozbiljno te shvatamo.*
- *Podrži svoju braću i sestre – upoznaj ih sa njihovim pravima.*

- Saradnici koji brinu o djeci i mladima (ljudi koji rade direktno sa djecom): SOS majke, SOS tete i SOS porodični asistenti, uposlenici Kuća za mlade

- *Ljubav i naklonost su neophodne za izgradnju dugotrajnih i stabilnih odnosa u jednoj SOS porodici – zagrljaji ili grljenje djeteta nisu zlostavljanje!*
- *Dobijate podršku u pozitivnom odgajanju djece.*
- *Niste sami u slučajevima zlostavljanja djeteta koje vrši drugo dijete.*

Saradnici koji rade na razvoju djeteta: pedagozi, odgajatelji, socijalni radnici i psiholozi

- *Imate podršku za aktivno učešće u pozitivnim odgojnim procesima.*

- Direktori Sela

- *Imate važnu ulogu i brinete se da svi sudionici budu uključeni i da se mišljenje djeteta poštuje.*
- *Imate pravo da favorizirate dobrobit djeteta u odnosu na potrebe informiranja ili prikupljanja sredstava.*

- Biološke porodice djece koja su dio programa SOS Dječijih sela
- Biološke porodice SOS majki i SOS teta

- *Imate podršku za predstavljanje pozitivnih odgojnih modela za djecu.*

- Nastavnici i saradnici u svim SOS edukativnim projektima
- Odgajatelji u vrtićima
- Saradnici u Programima jačanja porodica (osobe koje rade direktno sa porodicama i djecom): staratelji u zajednicama, volonteri

KLJUČNE PORUKE ZA OVE SUDIONIKE

- *Vi ste uzori i vas slušaju.*
- *Imate podršku u razvoju pozitivnih i participativnih disciplinskih procesa.*
- *Slušajte djece: obratite pažnju na moguće znakove zlostavljanja; prihvativajte svoju odgovornost i budite tu za njih kada im je potrebna vaša podrška!*



SUDIONICI

- Administrativno osoblje, osoblje koje radi na održavanju i sigurnosti u projektima, programima, nacionalnim uredima i uredima generalnog sekretarijata
- Rukovodioци drugih projekata i programa
- Nacionalni Direktori
- Članovi upravnog odbora
- Sponzori, donatori, novinari i posjetioci
- Partneri drugih organizacija koje rade i surađuju sa našom organizacijom
- Vanjski ugovarači i savjetnici koji pružaju usluge

- Zaštita je briga svih nas; vi ste dio tima.

IMPLIKACIJE ZA ORGANIZACIJU

ŠTA RADIMO - KLJUČNI DIJELOVI OVE POLITIKE

- a. SVJESNOST: Podižite svijest o zlostavljanju djece i opasnosti od njega
- b. PREVENCIJA: Pružajte savjete o tome kako zaštititi dijete od zlostavljanja
- c. PRIJAVLJIVANJE: Formirajte i pridržavajte se jasne i jednostavne procedure prijavljivanja
- d. REAGOVANJE: Pobrinite se da bude poduzeta jasna akcija kada se sumnja na zlostavljanje djeteta ili kada je ono prijavljeno

a. SVJESNOST

Razvoj otvorene kulture koja brzo reaguje u svim programima SOS Dječijih sela i zajednicama u kojima smo aktivni, neophodni su za zaštitu djece. I kao organizacija i kao pojedinačni saradnici, trebamo poticati prekid šutnje i tabua vezanog za razgovor o zlostavljanju djeteta. Putem zaštićene, jasne i iskrene komunikacije, mi pružamo i primamo i pozitivne i kritičke odgovore.

Hrabrost
da se prekine
šutnja

Ključno je poštovati sljedeća osnovna razmatranja:

1. Svako povezan sa organizacijom SOS Dječija sela trebao bi shvatati zlostavljanje djeteta sa svim njegovim implikacijama.
2. Trebali bismo redovno pružati mogućnosti za raspravu o dječijim pravima i zaštititi djeteta (npr. na sastancima, neformalnim raspravama ili procjenama učinka).
3. Redovno pružamo mogućnosti djevojčicama i dječacima (različite dobi i porijekla) da izraze svoje zabrinutosti, tako da se sve zabrinutosti vezane za zaštitu mogu čuti i riješiti.
4. Najbolji interesi djeteta bi trebali biti vodič u našem procesu zaštite djeteta. U slučajevima sukoba interesa, prioritet nam je dobrobit djeteta.
5. Uloge i odgovornosti vezane za zaštitu djeteta su jasno određene i saopštene.
6. Svi ugovori o radu i pravilnici o ponašanju koje su potpisali saradnici i predstavnici organizacije također se odnose na politiku zaštite djeteta.

b. PREVENCIJA

Za sprečavanje zlostavljanja djeteta moramo stvoriti i održavati sredinu koja promoviše ključne vrijednosti naše organizacije u SOS Dječijim selima, Programima jačanja porodica i bilo kojim drugim projektima i programima SOS Dječijih sela.

U tome može pomoći široki spektar akcija: Glavni fokus je na implementaciji odgovarajućeg procesa pronalaženja i zapošljavanja ljudi i pristupa njihovom razvoju. U kombinaciji s ovim, neophodno je da pažljivo slušamo djecu, ozbiljno shvatimo njihova mišljenja, potičemo ih da učestvuju u raspravama o pitanjima zaštite djece i nudimo priliku da izgrade odnose pune povjerenja. Jasno je da postoji manja vjerovatnoća da će do zlostavljanja djeteta doći unutar konteksta koji njeguje učešće djeteta na svim nivoima.

1. Primjenjuju se visoki standardi tokom procedura odabira, zapošljavanja i verifikacije.
Za sve kandidate za bilo koju poziciju, bez obzira da li su saradnici ili volonteri, trebali bi provjeriti eventualno postojanje kriminalnog dosjea. Ovo se postiže putem policijske provjere ili bilo koje druge odgovarajuće provjere i provjere preporuka.
2. Svi saradnici prolaze adekvatnu obuku i potpisuju pravilnik o ponašanju, čime potvrđuju da shvataju i da su predani našoj politici zaštite djeteta.
3. Svi saradnici dobijaju orientaciju vezanu za politiku zaštite djeteta tokom prvog mjeseca zaposlenja.
4. Zaštita djece je stalna tema u svim programima obuke.
5. Putem obuke i razmjene iskustava, saznajemo razlike između odgovarajućeg i neodgovarajućeg ponašanja. Saradnici koji se staraju o djeci i mladima ponašaju se prema djeci sa naklonošću, ali zadržavaju jasne i jasno povučene granice.
6. Djeci je omogućeno da preuzmu uloge u vlastitom razvoju i zaštiti. Potaknuta su da učestvuju u svemu što utiče na njihove živote i uključeni su u rasprave o svojim pravima. Djeca raspravljaju o tome šta je prihvatljivo i neprihvatljivo ponašanje i šta mogu učiniti ako osjećaju da nešto nije kako treba.
7. Svakom djetetu se nude mogućnosti za individualni razvoj prilagođene njegovim potrebama i potencijalu. Saradnici prolaze obuku i dobijaju podršku u pokretanju aktivnosti za razvoj djeteta.
8. Svi saradnici koji se staraju o djeci i mladima imaju pristup službama za porodično savjetovanje kada je to potrebno.
9. Saradnici se potiču da redovno razmjenjuju iskustva unutar i između projekata i programa u vezi s tim kako pristupaju zaštiti djeteta.
10. Obraćamo pažnju na adekvatne radne uslove u svim projektima i programima implementacijom standarda iz Priručnika za SOS Dječija sela i Priručnika za ljudske resurse, također uzimajući u obzir kulturne i zakonske uslove u svakoj nacionalnoj asocijациji.
11. Podržavamo podizanje svjesnosti i izgradnju kapaciteta roditelja, zajednice i vjerskih starješina kada je u pitanju pozitivna disciplina, kao alternativa fizičkom kažnjavanju.
12. Putem našeg zauzimanja unutar zajednica i društava, jačaju sistemi za zaštitu djeteta, čime se efikasnije sprječava i reaguje na pitanja zaštite djeteta koja otvaraju djevojčice ili dječaci.



c. PRIJAVLJIVANJE

Sve iznijete zabrinutosti ozbiljno shvatamo - bez obzira da li su u SOS Dječijem selu, Programu jačanja porodice ili nekom drugom programu - i poduzimamo odgovarajuće mjere. Svaka nacionalna asocijacija određuje i implementira jasne procedure za prijavljivanje i reagovanje, uključujući interne komunikacijske kanale, i određuje uloge i odgovornosti svih uključenih osoba. Poduzimaju se brze i transparentne mjere u kojima se uzimaju u obzir lokalne zakonske odgovornosti.

1. U svakom projektu i programu se bira tim od tri osobe kojem se može prijaviti zabrinutost vezana za zaštitu djece; članovi ovih timova za zaštitu djece su poznati svoj djeci i saradnicima. S jedne strane, ovi timovi za zaštitu djece su pripremljeni da reaguju na odgovarajući način u kriznim situacijama i vode evidenciju o svakom slučaju zlostavljanja djeteta.⁵ Sa druge strane, glavni cilj njihovih napora je podići svijest i spriječiti zlostavljanje. U svakom SOS Dječijem selu, ovaj tim se sastoji od direktora sela, najmanje jedne SOS majke i još jednog izabranog saradnika ili uključene osobe (npr. socijalnog radnika, lidera zajednice itd.). Timovi za zaštitu djece koji se sastoje od direktora i dva saradnika (ili jednog člana zajednice) također se biraju u drugim projektima i programima. U idealnoj situaciji, glas djece i odraslih koji učestvuju u programima SOS Dječijih sela uzimaju se u obzir pri odabiru timova za zaštitu djece. Naravno, navodni zlostavljači ne smiju biti članovi tima za zaštitu djece.⁶
2. Na nacionalnom nivou, tim za zaštitu djece predvodi nacionalni direktor i sastoji se od dvije do četiri osobe. Njih imenuje odbor i oni nadgledaju sveukupni status zaštite djece u toj zemlji. Jedan predstavnik nacionalnog tima za zaštitu djece mora biti uključen u istragu o bilo kojem slučaju zlostavljanja djeteta. Nacionalni direktor ima krajnju odgovornost i on odboru podnosi polugodišnji izvještaj vezan za nacionalni status zaštite djeteta u svojoj nacionalnoj asocijациji SOS Dječijeg sela.
3. Povjerljivost je od najvećeg značaja u vođenju slučajeva zlostavljanja; s informacijama treba pažljivo postupati. Dijete ili bilo koja druga osoba koja pruža informacije vezane za zlostavljanje djeteta mora biti svjesna da će, ako on ili ona prijavi slučaj, informacije o navodnom zlostavljanju biti podijeljene samo sa osobama koje imaju ovlaštenje za pristup informacijama, tj. izabranim timom za zaštitu djece i drugim uključenim osobama.
4. Svaki saradnik ima obavezu da odmah pruži svaku informaciju koju on ili ona ima u vezi sa potencijalnim slučajem zlostavljanja djeteta članu tima za zaštitu djece. Svaka odrasla osoba koja uskraći informacije ili prikrije bilo koji slučaj zlostavljanja smatra se saučesnikom.
5. Djeca, saradnici ili druge odrasle osobe koje prijavljuju slučajeve imaju podršku i zaštićeni su. Osoba optužena za zlostavljanje djeteta ima pravo na pravedno saslušanje.

d. REAGOVANJE

Svi oblici zlostavljanja djeteta se ozbiljno shvataju, bez izuzetka i u svim SOS programima, i na njih se odgovara u skladu sa ozbiljnošću delikta. Mi se brinemo da uvijek dođe do reagovanja, bez obzira da li se počinjeno zlostavljanje smatra teškim ili blagim. Reagovanjem garantujemo da se slijedi transparentna i pravedna procedura, tako da niko ne bude pogrešno osuđen i da budu zaštićena prava svih umiješanih osoba.

1. U svim slučajevima potencijalnog ili dokazanog zlostavljanja djeteta, prioritet je čuvanje i zaštita djeteta. U isto vrijeme, omogućene su mjere ozdravljenja i garantovana je zaštita svih umiješanih osoba. Žrtvama (unutar SOS porodice, unutar porodica koje su uključene u Programe jačanja porodice ili Kuća za mlade itd.) pruža se neophodno savjetovanje i podrška.

Ključne osobe
za zaštitu djece
izabrane su u svim
programima

Uvijek dolazi
do reakcije

- 
2. Svaka nacionalna asocijacija određuje koje će procedure slijediti za različite nivoe zlostavljanja. U istragu slučaja zlostavljanja djeteta moraju biti uključeni vanjski stručnjak i predstavnik nacionalnog tima za zaštitu djeteta.
 3. U svim slučajevima zlostavljanja, neutralna osoba koja nije umiješana u slučaj sprovodi internu istragu. Ova osoba iznosi zaključke istrage timu za zaštitu djece, koji donosi odluke o dalnjim koracima.
 4. Reagovanje na zlostavljanje djeteta koje vrši drugo dijete fokusira se na ono što je najbolje za razvoj i zaštitu sve djece umiješane u takav slučaj.
 5. Ako odrasla osoba počini zlostavljanje, zavisno od nivoa zlostavljanja, poduzimaju se zakonske mjere u skladu sa državnim sistemom prijavljivanja i reagovanja koji određuju reakcije u svakom pojedinačnom slučaju. Kada je to neophodno, pruža se pravna pomoć.
 6. Postoji jasno vodstvo, gdje je jedna osoba odgovorna za postupanje sa informacijama i internu i vanjsku komunikaciju vezanu za slučajeve zlostavljanja djeteta unutar nacionalne asocijacije. Ovoj osobi pomaže tim za zaštitu djece.
 7. Odluke i mjere se brzo donose.
 8. Slučajevi se prijavljuju organima za dobrobit djeteta u skladu sa procedurom koju određuje nacionalna asocijacija.
 9. Pismena evidencija o svim prijavljenim slučajevim zlostavljanja i njihovim ishodima drži se u projektu ili programu.



NAPOMENE:

¹ Vodič za implementaciju Politike zaštite djeteta zasnovan je na iskustvima 28 pilot-zemalja. Ovaj dokument pruža praktičnu pomoć u procesu implementacije Politike zaštite djeteta i dostupan je svim asocijacijama organizacije SOS Dječja sela.

² Sljedeće definicije su zasnovane na definiciji koju koristi EveryChild, kao i definiciji koju je 1990. detaljno izložila Svjetska zdravstvena organizacija (WHO). Daljnje izlaganje o ovim i drugim oblicima zlostavljanja djeteta može se pronaći u "Čuvajmo sigurnost djece: Standardi zaštite djeteta", uputstva za obuku osoblja Uputstvo 3, Obuka za zaštitu djeteta, Napomene predavača, str. 123 i dalje. Ova uputstva je razvila Koalicija Čuvajmo sigurnost djece, Velika Britanija, 2006.: <http://www.keepingchildrensafe.org.uk/>

³ Priručnik za prikupljanje sredstava za Organizaciju SOS Dječja sela, str. 40

⁴ Detaljnije smjernice za zaštitu privatnosti, uključujući opšte informacije, objašnjenja i primjere, uključene su u Vodič za implementaciju zaštite djeteta. Uključene smjernice se mogu smatrati samo preporukama do formiranja zvanične Politike privatnosti.

⁵ Bilo kakve zabrinutosti ili otvorene optužbe, rezultati istraživačkih radova i razgovora itd., zabilježeni su i pohranjeni pod zaštitom. Također, preporučuje se bilježenje i analiza problema zaštite djeteta do kojih dolazi unutar zajednice kako bi se u skladu s tim prilagodili programi i usluge koje pružaju SOS Dječja sela.

⁶ U slučaju optužbi protiv direktora sela ili direktora projekta njegov ili njen nadređeni mora odmah biti obaviješten.

IMPRINT
PUBLISHER AND
EDITORIAL OFFICE:
SOS-Kinderdorf International,
Hermann-Gmeiner-Str. 51
P.O. Box 443
A-6010 Innsbruck, Austria
EDITORIAL TEAM: International
Child Protection Team
PHOTOS: Robert Fleischanderl,
Katerina Ilievska, Joris Lutgheide,

Sebastian Posingis, Dominic Sansoni,
Patrick Wittmann
TRANSLATION: SOS-Kinderdorf
International, Language Services
PRINTING: Lamprechter, Innsbruck
GRAPHIC: Communications
SOS CHILDREN'S VILLAGES ON THE
INTERNET:
www.sos-childrensvillages.org



**SOS
KINDERDORF
INTERNATIONAL**

SOS-Kinderdorf International BH
Semira Frašte bb
71000 Sarajevo
Bosna i Hercegovina
Tel: +387-33-465 218
Fax:+387-33-465 323

www.sos-ds.ba